

Mals Papers

Presenta

AVALL FRARES!

Un esquitx d'història d'Esporles

Escrita i dirigida per Neus Nadal

SINOPSI

Els plets pel domini de les aigües de la Font Major d'Esporles es van allargar durant segles. Els monjos del Secar de la Real en tenien el possessori, però malgrat això els habitants de la Vall d'Esporles no estaven disposats a renunciar a l'aigua que consideraven seva i van lluitar per recuperar-la.

Durant molt de temps la gent del poble desviava l'aigua de l'Avenc dels Frares perquè arribés fins les fonts i brolladors d'Esporles, fins que un dia els frares de La Real van decidir acabar amb el problema posant una reixa a l'avenc perquè ningú no hi pogués accedir.

Però els esporlerins, i sobretot les esporlerines, una vegada més van defensar a boca de canó allò que creien just i els frares van haver de partir amb el cap cot i les sotanes alçades.

HISTÒRIA

El 7 de juliol de 1386 el rei Pere declarà la jurisdicció de l'abat de La Real sobre la sèquia den Baster. El domini senyorial de na Bastera fou del monestir i abat de La Real per donació del Comte del Rosselló i de La Cerdanya, Nunó Sanç, durant anys, però durant el recorregut que feia l'aigua, hi havia molts de furts i els monjos van presentar queixa davant l'Infant Enric demanant suport reial per recuperar el domini senyorial de l'aigua. Finalment, el 17 de març de 1487, l'Infant Enric ratificà l'abat de La Real en el possessori de les aigües den Baster i ordenà al lloctinent que fes respectar els drets del monestir.

Els habitants d'Esporles no disposaven d'aigua devora la Vila perquè tota l'absorbia l'Ullal dels frares, així que van idear un sistema; quan no hi fos el sequier, pujarien a posar pedres, branques i terra per tal de desviar l'aigua i fer-la anar cap a la sèquia del Rector, que portava l'aigua al safareig de "La Comuneta" i des d'allà feia un recorregut per tot el poble i finalment queia dins el torrent de Sant Pere.

Després de segles de disputes, sancions, amenaces i plets, els monjos van aconseguir un permís per posar una reixa a l'Avenc dels Frares per tal que cap habitant d'Esporles hi pogués accedir per desviar l'aigua. Així, el dia 4 de març de 1763, el monjo Agustí Lloret, acompanyat de l'escrivà de la Reial Audiència, anà a executar la sentència i per tant a col·locar la reixa de l'avenc. Quan van entrar al poble van ser rebuts per les dones de la vila, que els van fer fora immediatament llençant-los pedres i cridant-los *"Avall frares!"*.

Malgrat la victòria aconseguida, els plets pel domini de les aigües de la Font Major encara es van allargar molts anys més. El 16 de gener de l'any 1781 es publicà un decret de la Cúria Eclesiàstica en el qual es reconeixia el dret de la Rectoria d'Esporles de rebre les aigües a través de la sèquia del rector. Però no contents amb això, els esporlerins i esporlerines seguiren desviant l'aigua cap al poble contínuament, per poder gaudir sense restriccions del seu cabal. Ha estat recentment, durant els segles XIX i XX, quan s'han acabat de resoldre els problemes de les aigües.

FITXA ARTÍSTICA

Miquela.....Bàrbara Calvo
Catalina.....Antònia Fornés
Francina.....Aina Bosch
Magdalena.....Margalida Martí
Rosa.....Isabel Gual
Lluïsa.....Marta Cabot
Aina.....Dolors Fortuny
Paula.....Malena Coll
Padrina.....Magdalena Morell
Beleta.....Aina Aulí
Pare abat.....Toni Aulí
Germà Geroni.....Pere Palou
Germà Agustí.....Ramón Pizà
Xisco.....Jaume Capel
Joan.....Paco Orive
Biel.....Marc Valero
Sequier.....Jaume Terrassa

Pregoner

FITXA TÈCNICA

DURADA APROXIMADA:

90 minuts

EDAT RECOMANADA:

A partir de 12 anys

IDIOMA:

Català

DESPESES DE TRANSPORT:

200 euros

DIRECCIÓ I DRAMATÚRGIA:

Neus Nadal

ATREZZO I DECORAT:

Blai Serra i Mals Papers

DISSENY DE VESTUARI:

Neus Nadal

TÈCNIC DE SO I LLUM:

Leire Giral

CONTRACTACIÓ

678443093

Neus Nadal.

DADES FISCALS

Associació Cultural Mals Papers d'Esporles

Carreró de Sa Vileta núm. 2 ESPORLES 07190

Registres públics: 311000005879

NIF: G57451163

